

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

vých jam původního dřevěného domu z průběhu 13.-14. století.

Ul. Obroková 19. Středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

Při výstavbě dělicí zdi v prostoru dvorního traktu se podařilo zdokumentovat a ovozorkovat zbytky novověké a středověké stratigrafické sekvence s ojedinělými nálezy (obr. 45:6).

Ul. Obroková 10. Vrcholný středověk – poč. 13. století. Město. Záchraný výzkum.

V rámci závěrečné etapy rekonstrukce městského úřadu byla v prostorách budoucích veřejných toalet (obr. 45:7) prozkoumána do skály vytesaná kruhová zásobní jáma o průměru 2,4 a hloubce 1 m. Mimo ojedinělé zlomky pravěké keramiky z průběhu doby bronzové byla na dně jámy objevena koncentrace keramiky z níž se podařilo rekonstruovat několik celých tvarů a řadu dalších fragmentů. Mezi tvary jsou zastoupeny hrnce pozdněhradištní tradice s vícenásobnou vlnicí a grafitem v keramické hmotě; přítomná je však i nová kolonizační ostře pálená keramika bez grafitu s příměsí slídy. Za pozornost stojí i kostěné obložení rukojeti velkého nože či sekáče s vhloubenou výzdobou. Celý soubor lze datovat do počátku 13. století.

Klášter Louka. Středověk, novověk. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl realizován na počátku roku 2003 po demolici barokní ohradní zdi kláštera (ve spolupráci s Jihomoravským muzeem ve Znojmě, přírodovědné oddělení – Mgr. Šmerda). Výzkum se soustředil na dohled a dokumentaci přítomnosti starších kamenných prvků v destruktivním zdivu. Podařilo se vyjmout několik desítek článků a jejich zlomků, z nichž podstatná část byla převezena do JMM ve Znojmě, zlomky pak byly změřeny, popsány a byla determinována použitá surovina. Převážná část souboru zahrnuje články od gotiky po rané baroko, k zajímavým kusům patří nepochybně část románského portálu či masivní pravěká zrnotěrka.

Zdeněk Čžmář, ÚAPP Brno

Resumé

Horní Česká Straže 15. Mittelalter, Neuzeit. Die Stadt. Rettungsgrabung.

Dolní Česká Straže 12. Mittelalter. Die Stadt. Rettungsgrabung.

Elisabethkirche. Mittelalter. Neuzeit. Kirchliche Architektur. Rettungsgrabung.

Nikolikirche. Mittelalter. Neuzeit. Kirchliche Architektur. Rettungsgrabung.

Václavské Platz. Mittelalter, Neuzeit. Die Stadt. Rettungsgrabung.

Obroková Straže 19. Mittelalter, Neuzeit. Die Stadt. Rettungsgrabung.

Obroková Straže 10. Spätmittelalter - Anfang des 13. Jahrhunderts. Stadt. Rettungsgrabung.

Kloster Louka. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)

„Sádky“. Středověk – novověk. Hřbitov. Záchraný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo mezi objednatelem MEVA, a.s., a zhotovitelem, jímž byl Ústav archeologické památkové péče v Brně, proběhl v měsících únor – březen 2003 záchraný archeologický výzkum na stavbě „Skladový areál, a.s., Meva“ k. ú. Želešice. Lokalita se nachází na ZM ČSSR 1:10 000 list 24-34-14, 471 mm od Z s.č., 288 mm od J s.č. Výzkum se zaměřil na dokumentaci archeologických situací, které byly zjištěny během zemních prací při budování základů stavby. Lokalita leží V od obce Želešice v polní trati Sádky v nadm. v. 228-230 m J od silnice ve směru Želešice – Modřice. Místo výzkumu se nacházelo na rozmezí katastrů obce Želešice a městečka Modřice.

Záchraný výzkum potvrdil existenci řadově uspořádaného kostrového hřbitova, pravděpodobně ze středověkého-novověkého období. Již před zahájením vlastní stavby byly náhodně nacházeny v prostoru záchraného výzkumu v trati Sádky nehluboko pod povrchem ojedinělé lidské pohřby bez přídavných milodarů. V průběhu záchraného výzkumu byly zjištěny také hroby hromadné, po dvou a více jedincích v jednotně orientovaných jamách – všichni leželi hlavou k SZ.

Celkem bylo na ploše stavby zachyceno 6 hrobů se 7 pohřbenými lidskými ostatky. Teoreticky by se mohlo jednat o vojenský hřbitov související s obléháním Brna Švédy r. 1645. Podle písemných údajů se v Modřicích v období od 13.5. do 31.5. 1645 nacházel hlavní stan švédských vojsk vedených generálem Lennartem Torstensonem. Těž je možné, že šlo o hřbitov nekatolíků z 15.-16. stol. (Bretholz 1895; Balcárek 1993).

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura

Balcárek, J. 1993: Brno versus Olomouc. Pod Špilberkem proti Švédům. Brno.

Bretholz, B. 1895: Der Verteidigungs-Kampf der Stadt Brünn gegen die Schweden 1645. Brünn.

Resumé

Želešice (Bez. Brno-venkov), „Sádky“. Gräberfeld. Mittelalter – Neuzeit (15.-16. Jh.?). Rettungsgrabung.

ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé díly“. Středověk. Ojedinělé nálezy. Povrchový průzkum.

V archeologické kolekci Jiřího Racla (viz. paleolit a neolit) se nachází i několik metalických artefaktů získaných povrchovým sběrem v místech zaniklé komunikace. Jedná se o želez-